EVROPSKÝ PARLAMENT

2004 *2009*

Návrh zprávy
Výboru pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci
o delegaci do Polska

ZPRAVODAJ: Wolfgang KREISSL-DÖRFLER

Úvod

Delegace osmi poslanců Evropského parlamentu vycestovala do Polska, kde se k nim připojili dva polští poslanci Evropského parlamentu, kteří se zde již nacházeli (viz seznam účastníků – příloha 1). Misi předsedal pan Patrick GAUBERT (PPE-DE) a zpravodajem byl určen pan Wolfgang KREISSL-DÖRFLER (PSE). Návštěva se konala ve dnech od 1. dubna do 3. dubna 2008.

Delegace měla **dvě části** (viz návrh programu – příloha 2)**:**

- první část se konala převážně ve dnech 1. a 2. dubna a týkala se situace ohledně přijímání žadatelů o azyl a přistěhovalců v Polsku,
- druhá část se konala dne 3. dubna a obnášela návštěvu agentury Frontex (Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie).

Předmětem tohoto návrhu zprávy je první část delegace věnovaná situaci ohledně přijímání žadatelů o azyl a přistěhovalců v Polsku.

Účelem této části delegace bylo zjistit přímo na místě, jaká je v Polsku situace ohledně přijímání žadatelů o azyl a přistěhovalců a zjistit, jak jsou uplatňovány některé konkrétní evropské směrnice a nařízení:

- směrnice Rady 2003/9/ES ze dne 27. ledna 2003, kterou se stanoví minimální normy pro přijímání žadatelů o azyl[1] (přijímací směrnice),

[1] *Úřední věstník L 031, 6.2.2003, s. 18–25.*

- směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímaní postavení uprchlíka[1] (procedurální směrnice),
- nařízení Rady (ES) č. 343/2003 ze dne 18. února 2003, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o azyl podané státním příslušníkem třetí země v některém z členských států[2] (nařízení Dublin II).

Kontext

Tato návštěva byla jednou z celé série návštěv, které členové výboru LIBE (Výbor pro občanské svobody, spravedlnost a vnitřní věci) uskutečňují, aby se na vlastní oči přesvědčili o podmínkách toho, jak je v různých zemích EU (Evropské unie) zacházeno s přistěhovalci a žadateli o azyl. Návštěva Polska se uskutečnila po obdobných delegacích, které směřovaly do Itálie (Lampedusa), Španělska (Ceuta a Malilla, Kanárské ostrovy), Francie (Paříž), na Maltu, do Řecka (Samos a Atény), Belgie, Spojeného království a Nizozemska.

Program delegace:

Vzhledem k časovým omezením se návštěva zaměřila na **dvě zařízení: hlídané zařízení pro cizince Lesznowola** a h**lídané zařízení pro cizince Biała Podlaska**. Delegáti však rozhodli, že některá **přijímací střediska** jménem delegace výboru LIBE navštíví paní Urszula GACEKOVÁ a paní Genowefa GRABOWSKÁ a jejich poznámky budou zahrnuty do závěrečné zprávy výboru LIBE o této delegaci.

Program delegace zahrnoval v chronologickém pořadí:

- schůzku s organizacemi a nevládními organizacemi, které v Polsku působí v oblasti přistěhovalectví a azylu (úterý 1. dubna 2008),
- úvodní schůzku, jejímž cílem bylo představit hlavní rysy polské azylové politiky a která proběhla s vedoucím Úřadu pro cizince, ředitelem odboru pro migrační politiku Ministerstva vnitra a státní správy, ředitelem Úřadu pro mezinárodní spolupráci při Úřadu pro cizince a se zástupci pohraniční stáže (úterý 1. dubna 2008),
- schůzku s panem Piotrem STACHAŃCZYKEM, státním podtajemníkem Ministerstva vnitra a státní správy (středa 2. dubna 2008).

Před cestou do Polska obdržela delegace podstatné informace od polské vlády a rovněž od Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a od kanceláří EU při radě ECRE (Evropská rada pro uprchlíky a exulanty), od organizace IOM (Mezinárodní organizace pro migraci), Církevní komise pro migranty v Evropě (CCME), organizací Amnesty International, Human Rights Watch, Evropské asociace pro lidská práva a federace FIDH (Mezinárodní federace pro lidská práva).

Členové delegace měli též k dispozici kopie dokumentů, které jim poskytl úřad UNHCR a nevládní organizace, též disponovali dokumenty od polské vlády, jenž se týkaly podmínek azylu a přistěhovalectví v Polsku.

Delegace byla doprovázena audiovizuální službou Evropského parlamentu, která

[1] *Úřední věstník L 326, 13.12.2005, s. 13–34.*
[2] *Úřední věstník L 050, 25.2.2003, s. 1–10.*

spolupracovala s místním televizním štábem, a dále fotografem. Myšlenkou bylo prezentovat tuto evropskou aktivitu prostřednictvím služby Europe by Satelite (EbS, Evropa přes satelit). Návštěvě byla věnována dostatečná pozornost v tisku. Novinářům, fotografovi a televiznímu štábu bylo umožněno vstupovat do zmíněných středisek. Poslední den delegace, tj. 3. dubna 2008, uspořádali poslanci Evropského parlamentu tiskovou konferenci.

Souvislosti

Právní rámec

Vnitrostátní právní rámec týkající se cizích státních příslušníků a azylu je primárně tvořen
– zákonem ze dne 13. června 2003 o cizincích (zákon o cizincích, který byl změněn v roce 2005 a 2007),
– zákonem ze dne 13. června 2003 o udělování ochrany cizincům na území Polské republiky.
Některá opatření obsažená v těchto zákonech byla změněna zákonem ze dne 14. července 2006 o podmínkách vstupu na polské území a pobytu na polském území.

Zákon o ochraně cizinců stejně jako předchozí cizinecký zákon z roku 1997 obsahuje ustanovení týkající se postupu a praxe při udělování postavení uprchlíka, pojmů bezpečné třetí země a země původu, zjevně neodůvodněných případů, ustanovení o dodatečných formách ochrany, dočasné ochrany a azylu. Zákon rovněž popisuje právní situaci dětí bez doprovodu, které žádají o azyl, a stanoví způsoby dodatečné ochrany pro osoby se zvláštními potřebami (oběti násilí).

Úřady příslušné pro migraci a azylovou politiku

„Ministerstwo Spraw Wewnetrznych i Administracji“(*Ministerstvo vnitra a státní správy)* je obecně příslušné pro migrační politiku a otázky související s uprchlíky a legálními a nelegálními přistěhovalci.

Pod vedením tohoto ministerstva pracuje „Urzed do Spraw Repatriacji i Cudzoziemcow“ (*Polský úřad pro cizince*, bývalý *Polský úřad pro repatriaci a cizince*), který odpovídá za BOO, úřad, který organizuje a spravuje otevřená přijímací střediska.

Ministerstvo též kontroluje orgány nazvané „Komenda Glowna Policji“ (p*olicie*) a „Komenda Glowna Strazy Granicznej“ (*pohraniční stáž*), které jsou odpovědné za uzavřená zadržovací střediska.

Kdo jsou přistěhovalci a žadatelé o azyl?

Od přijetí Polska do Evropské unie v květnu 2004 představují dva hlavní zdroje migrace do této země:

- legální a nelegální přistěhovalci, kteří jsou státními příslušníky států bývalého Sovětského svazu (zejména Ukrajiny a Běloruska), jež hledají sezonní práci,
- velký příliv čečenských žadatelů o azyl zejména od roku 2002 (90 % žadatelů o azyl).

Azylové řízení

V současnosti existuje jeden typ azylového řízení, ale cizinci mohou získat dvě různá

postavení: postavení uprchlíka a povolení k tolerovanému pobytu.

Postavení uprchlíka je cizinci uděleno, pokud splňuje podmínky Ženevské úmluvy, jíž je Polsko stranou od roku 1991.

Povolení k tolerovanému pobytu bylo představeno v roce 2003 a od té doby přetrvává silná tendence nahrazovat postavení uprchlíka tímto typem ochrany. Držitelé povolení k tolerovanému pobytu mohou požívat většinu práv, která náleží uprchlíkům, jsou zde však určité rozdíly.

Azylové řízení započíná v momentě, kdy cizinec osobně předloží svou žádost předsedovi Úřadu pro repatriaci a cizince.

Cizinec předkládá žádost o udělení postavení uprchlíka prostřednictvím velitele pohraniční stráže. Cizinec, který nemá povolení ke vstupu na území Polské republiky, může předložit tuto žádost na kontrolním stanovišti během hraniční kontroly při vstupu do Polské republiky.

Příslušníci pohraniční stráže informují dotčenou osobu v jazyce, kterému rozumí, o postupech a zásadách projednávání, jež vedou k udělení postavení uprchlíka, a dále o jejích právech a povinnostech.

Příslušníci pohraniční stráže získávají od této osoby potřebné informace (totožnost, země původu, fotografie a otisky prstů, víza nebo povolení k pobytu, trasa cesty) a zasílají žádost předsedovi úřadu do 48 hodin.

Rozhodnutí o udělení nebo zamítnutí postavení uprchlíka musí být vydáno v časovém limitu šesti měsíců od data podání žádosti. Rozhodnutí o zamítnutí udělení postavení uprchlíka kvůli zjevně neodůvodněné žádosti musí být vydáno v časovém limitu 30 dní od data podání této žádosti.

Proti rozhodnutí předsedy úřadu o udělení a odnětí postavení uprchlíka se lze odvolat před Radou pro uprchlíky. Rozhodnutí Rady pro uprchlíky musí být vydáno do jednoho měsíce od data, kdy podal cizinec odvolání.

Cizinci, kteří žádají o postavení uprchlíka, mohou bezplatně kontaktovat zástupce Vysokého úřadu OSN pro uprchlíky a stejně tak jakoukoli organizaci, která se zákonně zabývá záležitostmi uprchlíků.

Zadržovací střediska – přijímací střediska

V Polsku se nachází přijímací střediska (otevřená) a zadržovací střediska (uzavřená). Převážná většina žadatelů o azyl v Polsku je umístěna v přijímacích střediscích.

Jestliže osoba předloží žádost o azyl během hraniční kontroly a nemá právo na vstup do Polska nebo je v Polsku nelegálně, může být ve středisku zadržena.

Pokud daná osoba vstoupí do Polska legálním způsobem a žádá o azyl, je jí umožněno vyčkat na rozhodnutí na svobodě.

A. Zadržovací střediska

Zadržovací střediska se dělí na dva typy, podléhají buď vedení policie, nebo pohraniční stráže a jsou v nich zadržováni cizí státní příslušníci, kteří jsou v Polsku nelegálně:

- 5 hlídaných zařízení pro cizince. Zadržovací středisko Lesznowola s kapacitou 132 míst je spravováno policií a představuje zadržovací středisko, kde mohou být zadržovány rodiny. Úřady nedávno vybudovaly a otevřely čtyři nová hlídaná zařízení v městech Bialystok, Ketrzyn, Biala Podlaska a Przemysl. Stavební práce byly částečně financovány Evropským fondem pro žadatele o azyl.

  Úplný seznam je následující:

Hlídané zařízení pro cizince Lesznowola (policie)	131 míst
Hlídané zařízení pro cizince Przemyśl (pohraniční stráž)	138 míst
Hlídané zařízení pro cizince Kętrzyn (pohraniční stráž)	150 míst
Hlídané zařízení pro cizince Biała Podlaska (pohraniční stráž)	152 míst
Hlídané zařízení pro cizince Białystok (pohraniční stráž)	142 míst

- 14 vyhošťovacích vazebních zařízení: pro to, aby byl cizí státní příslušník umístěn ve vyhošťovacím zařízení, musí existovat podezření, že nebude dodržovat pravidla platná v hlídaném zařízení.

  Vyhošťovací vazby spravované policií

ve Wrocławi (renovace)	28 míst
ve Włocławku	32 míst
v Katowicích (renovace)	30 míst
v Konině	30 míst

  Vyhošťovací vazby spravované pohraniční stáží

Regionální jednotka Nadwiślański, Warsaw	49 míst
Regionální jednotka Łużycki, Lubań	9 míst
Regionální jednotka Pomorski, Szczecin	33 míst
Regionální jednotka Lubuski, Krosno Odrzańskie	56 míst
Regionální jednotka Sudecki, Kłodzko	3 míst
Regionální jednotka Karpacki, Nowy Sącz	6 míst
Regionální jednotka Bieszczadzki, Przemyśl	38 míst
Regionální jednotka Warmińsko-Mazurski, Kętrzyn	30 míst
Regionální jednotka Nadbużański, Biała Podlaska	24 míst
Regionální jednotka Podlaski, Białystok	15 míst

Právní důvody pro příkaz k zadržení
Cizinci nemohou být pohraniční stráží nebo policií zadrženi na více než 48 hodin. Po uplynutí této lhůty musí být příkaz k zadržení vydán soudem.

Právo na odvolání proti příkazu k zadržení
Zadržená osoba má právo odvolat se do sedmi dnů od přijetí rozhodnutí soudu. Odvolání je soudem neprodleně projednáno.

Doba zadržení
Zadržení nemůže trvat déle než 90 dní, může však být prodlouženo o stanovenou lhůtu, pokud je takové prodloužení nezbytné k provedení rozhodnutí o vyhoštění, jež nebylo vykonáno kvůli pochybení cizince. Doba zadržení v hlídaném zařízení nebo v zařízení pro osoby

zadržené za účelem vyhoštění nemůže přesáhnout jeden rok.

Spojení s nevládními organizacemi
Podle zákona ze dne 13. června 2003 o cizincích má cizinec zadržený v hlídaném zařízení nebo zařízení pro osoby zadržené za účelem vyhoštění právo spojit se s: polskými úřady, diplomatickými zástupci a nevládními organizacemi. Tato osoba se může osobně setkat se svými blízkými v místnostech, které jsou k tomu zvláštně určené.
Informace o organizacích, které se zákonně zabývají záležitostmi uprchlíků, jsou této osobě podávány v jazyce, kterému rozumí. Tato osoba má možnost obrátit se na příslušné organizace prostřednictvím písemného nebo telefonického kontaktu.

Podmínky v zařízeních
Poté, co je cizinec ubytován v zadržovacím středisku nebo hlídaném cizineckém zařízení, je neprodleně podroben lékařské prohlídce, a pokud je to nutné, podstoupí zdravotní ošetření.

Ženy a muži jsou odděleni. Cizinci doprovázení nezletilými osobami jsou ubytováni společně. Pokud je navíc v zadržovacím středisku ubytována nezletilá osoba bez doprovodu, musí být umístěna do oddělené části zařízení tak, aby nepřišla do kontaktu s dospělými.

Ženy do sedmi měsíců těhotenství mohou být ubytovány v zadržovacím středisku za účelem vyhoštění. Od sedmi měsíců těhotenství jsou přemístěny do hlídaného zadržovacího střediska, které má lepší režim.

Cizinci, jejichž psychofyzický stav naznačuje, že se stali obětí násilí nebo cizinci se zdravotním postižením, se neumísťují do hlídaných zařízení ani do zařízení s účelem vyhoštění.

B. Otevřená přijímací střediska

Osoby, které předložily žádost o azyl, mají právo na to, aby jim byla na dobu projednávání jejich žádosti a na dobu čtrnácti dní od doručení konečného rozhodnutí, poskytnuta pomoc.

Tato pomoc může mít podobu ubytování v přijímacím středisku nebo podobu finanční podpory, která umožňuje pobývat jinde na území Polska. Všem je navíc zaručena lékařská péče. Pomoc může dále zahrnovat asistenci při dobrovolné repatriaci z území Polské republiky.

Nezletilí bez doprovodu jsou ubytováni ve zvláštních zařízeních a sirotčincích, které disponují odděleními pro cizí státní příslušníky bez doprovodu.

Přijímací střediska jsou spravována úřadem BOO (Úřad pro organizaci středisek pro cizí státní příslušníky), který je podřízen Ministerstvu vnitra.
Úřad BOO disponuje vlastními středisky a rovněž středisky pronajatými od soukromých společností. V roce 2007 spravoval úřad BOO dvacet středisek.

Přijímací střediska v Polsku [1] ke dni 21. února 2008:

č.	Zařízení	Počet míst	Počet cizinců, kteří jsou v současnosti umístěni v zařízení

[1] Údaje poskytla s ohledem na delegaci polská vláda.

1	Dębak	250	335
2	Łuków	261	286
3	Łomża	240	257
4	Białystok B	210	246
5	Białystok I	295	451
6	Kolonia Horbów	150	51
7	Bezwola	250	386
8	Kołbiel	190	210
9	Lublin	175	247
10	Czerwony Bór	242	290
11	Wołomin	212	209
12	Warszawa-Wola	180	247
13	Moszna	200	241
14	Radom	241	285
15	Linin	330	415
16	Warszawa-Siekierki	200	194
17	Warszawa-Bielany	300	461
18	Leonów	242	245
19	Smoszewo	200	209
20	Puste Łąki	180	215
	Služby mimo zařízení		966
	Celkem		6447

Sociální pomoc žadatelům o azyl zahrnuje:

- ubytování v zařízení,
- stravování – plná penze v jídelně,
- jízdenky na veřejnou dopravu,
- měsíční finanční příspěvek na nákup toaletních potřeb a kapesné,
- oděvy a obuv,
- lekce polského jazyka – ve všech zařízeních mají děti i dospělí příležitost navštěvovat hodiny polského jazyka. Děti, které byly klasifikované učitelem, mohou chodit do základních škol a na střední školy. V některých zařízeních jsou navíc mateřské školy vedené žadateli o azyl,
- přístup do veřejných škol, školní potřeby a knihy a pokrytí nákladů spojených s poplatky za výuku ve školách,
- zdravotní péče v těchto zařízeních nebo lékařské ošetření mimo zařízení,
- finanční příspěvek na úhradu nákladů spojených s pobytem na území Polska pro žadatele o azyl, pro něhož je nevhodné pobývat v zařízení z důvodu jeho zdravotního stavu nebo osobního bezpečí.

Dalším úkolem úřadu BOO je opatrování nezletilých cizinců bez doprovodu: Zaměstnanec úřadu BOO, jenž je zvolen opatrovníkem nezletilého cizince, dohlíží na to, zda jeho ubytování splňuje odpovídající podmínky, zda má přístup ke vzdělání a lékařské péči, dále se podílí na organizaci jeho volného času včetně kulturních, volnočasových a sportovních činností, podílí se na spojení s vnitrostátními a mezinárodními organizacemi, jejichž cílem je ochrana zájmů nezletilých uprchlíků, za účelem vyhledání rodinných příslušníků nezletilého.

Schůzka s organizacemi a nevládními organizacemi, úterý 1. dubna 2008

První den se delegáti na pracovním obědě setkali s následujícími organizacemi, které pravidelně navštěvují zadržovací střediska nebo jiným způsobem působí v oblasti azylu a

přistěhovalectví (viz příloha 3):

- UNHCR,
- Amnesty International – polská sekce,
- Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) – polská sekce,
- Helsinská nadace pro lidská práva v Polsku,
- Caritas Polsko,
- Centrum právní pomoci Halina Niec,
- Polská humanitární organizace ,
- Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (Asociace pro právní intervenci),
- Právní klinika při Varšavské univerzitě,
- Nadace Právní stát (The Rule of Law Foundation),
- Centrum pro výzkum v oblasti migrace (CMR),
- Varšavská škola sociální psychologie.

UNHCR a nevládní organizace zahájily schůzku představením svých činností. Vzhledem k zvyšujícímu se počtu uprchlíků uvedly, že začínají pociťovat nedostatek zaměstnanců, což jim neumožňuje zachovat tutéž úroveň činností, jako tomu bylo doposud.

Organizace krátce **představily systém azylové a přistěhovalecké politiky.**

Nevládní organizace potvrdily, že převážná většina žadatelů o azyl je v Polsku ubytována v přijímacích střediscích. Do konce roku 2007 se zde nacházelo 21 středisek, kde bylo ubytováno 6 281 osob. Pouze 600–700 lidí bylo umístěno v zadržovacích střediscích.

Příliv nových žadatelů o azyl, opakované žádosti a návrat žadatelů o azyl na základě nařízení Dublin II (571 osob) v roce 2007 vedly k situaci, kdy byla stávající přijímací zařízení v zemi přeplněna. Úřady byly tedy postaveny před nutnost zvýšit jejich počet.

Nevládní organizace připomněly, že v Polsku se rozlišují dva typy zadržovacích středisek. Ve vyhošťovacích vazebních zařízeních jsou pro zadržené přísnější podmínky – ne každý tam může být poslán, ale v případě zvýšeného přílivu přistěhovalců a žadatelů o azyl zde může skončit více lidí.

Nevládní organizace vysvětlily **rozdíl mezi postavením uprchlíka podle Ženevské úmluvy a povolením k tolerovanému pobytu.**

Nevládní organizace jsou znepokojeny způsobem, jakým polské úřady vykládají Ženevskou úmluvu: k tomu, aby mohl uprchlík požívat postavení uprchlíka podle Ženevské úmluvy, Polsko vyžaduje, aby prokázal *individualizovanou* obavu z pronásledování. Co se týče politického názoru, polské úřady vykládají Ženevskou úmluvu poněkud přísně.

Povolení k tolerovanému pobytu představuje jednu z forem ochrany udělované cizincům. Cizinec může získat toto povolení pokud:
a) se může vrátit pouze do země, kde by byl ohrožen jeho život a jeho bezpečnost, kde by mohl být mučen, podroben ponižujícímu a nelidskému zacházení, nucené práci, kde by mohl být zbaven práva na spravedlivý proces nebo odsouzen bez právního základu,

b) jeho návrat není možný z důvodů, které nezávisí na subjektu odpovědném za výkon rozhodnutí.

Cizinec může získat povolení k tolerovanému pobytu, pokud mu není z rozhodnutí polské justice nebo Ministerstva spravedlnosti povoleno přemístit se do jiné země.

Uprchlíci a osoby, jimž je uděleno povolení k tolerovanému pobytu, mají stejná sociální práva jako polští občané. Mají nárok na sociální příspěvky podle zákona o sociální pomoci ze dne 14. března 2004. V některých aspektech je však méně výhodné nacházet se v postavení tolerovaného pobytu než mít postavení uprchlíka: například individuální integrační program (finanční pomoc a jazykové kurzy) je určen pouze pro uznané uprchlíky, a nikoli pro držitele povolení k tolerovanému pobytu.

Právní pomoc

Zařízení nedisponují žádným veřejným systémem právní pomoci s výjimkou řízení před soudem. Právní pomoc je poskytována nevládními organizacemi. Podle UNHCR se vláda snaží o zavedení veřejného systému právní pomoci; legislativní návrh by měl být projednán parlamentem v průběhu druhé poloviny roku 2008.

Děti

Nezletilí cizí státní příslušníci bez doprovodu mladší než 17 let nemohou být zadrženi. Jsou umístěni ve střediscích pro děti, kde se jim dostává lepších životních podmínek a kde mají přístup ke vzdělání.

Děti, které jsou se svou rodinou, mohou být umístěny v zadržovacích střediscích společně se svou rodinou; tato zařízení neposkytují řádný přístup ke vzdělání.

Poznámky k zadržovacím střediskům

Doba zadržení: Podle nevládních organizací mohou být lidé zadržováni až po dobu dvanácti měsíců.

Odvolání proti zadržení

Podle nevládních organizací není sedmidenní lhůta na odvolání dostatečně dlouhá na to, aby se mohli zadržení spojit s odborníky a obdržet od nich odpověď. V mnoha případech kontaktují asociaci Halina Nieć a Helsinskou nadaci, jedna z nich se nachází v Krakově a druhá ve Varšavě, ale velmi často se objevuje problém s nedostatkem času na řízení a sběr informací.

Podmínky v zadržovacích střediscích

Podle nevládních organizací jsou podmínky přísné: Zadržení jsou uzavřeni ve svých celách příliš dlouho, venkovní aktivity jsou omezeny, chybí sociálně-rekreační aktivity, je obtížné komunikovat s personálem (jazykové bariéry). Podle nevládních organizací by měli být zaměstnanci zařízení lépe vyškoleni, a to zejména v cizích jazycích, a mělo by zde být více sociálních pracovníků.

Vždy, kdy je to možné, jsou zadržení ubytováni podle jejich příslušnosti k jazykovým a kulturním skupinám. Muži a ženy jsou ubytováni odděleně. Rodiny a nezletilí nemohou být zadrženi za účelem vyhoštění. Jsou posíláni do hlídaného zařízení pro cizince Lesznowola.

Podle nevládních organizací nevyhovují sanitární zařízení hygienickým normám. Kapacita těchto zařízení je nedostatečná vůči počtu zadržených a všechna vyžadují renovaci.

Přístup k lékařské péči: Nevládní organizace podotýkají, že podle polského zákona musí být lékařská péče včetně hlediska mentálního zdraví poskytnuta cizincům na stejném základě a ve stejné míře jako polským občanům. V praxi jsou však cizinci zřídka posíláni k odborným lékařům – ale to může být způsobeno též obecným nedostatkem odborných lékařů. Mimoto se zdá, že v současnosti nepůsobí v zařízeních žádní lékaři nepřetržitě a že musí být v případě potřeby přivoláni.

Spojení s vnějším světem – Podle nevládních organizací nestojí ve spojení s vnějším světem žádné překážky. To je pozitivní: Zadržení mohou kontaktovat nevládní organizace, právníky, diplomatické zástupce, rodinné příslušníky, přátele a duchovní prostřednictvím telefonu, faxu, mohou se s nimi osobně setkat nebo je mohou kontaktovat písemnou formou, jak často si přejí, nemají však žádný přístup k e-mailu nebo internetu. Nevládní organizace jsou nicméně znepokojeny skutečností, že čtyři v Polsku nově vybudovaná střediska jsou velmi izolovaná, což ve skutečnosti činí jejich spojení s vnějším světem velmi obtížným.

Informace pro zadržené – Informace o postavení cizinců a jejich právech jsou dotčené osobě podány v okamžiku zadržení. Ta je informována o svých právech v postavení cizince v jazyce, kterému rozumí. Zadrženým jsou sděleny informace o důvodech zadržení a přemístění. Podle nevládních organizací však zadržení ve skutečnosti nerozumí azylovému řízení, ani nechápou právní prostředky k napadení zadržovacího příkazu. Informace o možnosti spojit se s UNHCR a nevládními organizacemi jsou bez problému dostupné.

Přístup ke službám právníků je v zadržovacích zařízeních na špatné úrovni, protože v Polsku neexistuje žádný státní systém právní pomoci. Jedinými právníky, kteří jsou k dispozici, jsou právníci nevládních organizací. V zadržovacích areálech poskytuje právní pomoc méně než deset právníků. HNLAC (Centrum právní pomoci Halina Niec) poskytuje pravidelné konzultace v zařízení Lesznowola, ale nedokáže naplnit jeho veškeré potřeby. Ostatní zadržovací prostory jsou ponechány bez právní pomoci.

Poznámky k přijímacím střediskům

Podle nevládních organizací jsou v každém zařízení společenské/modlitební místnosti a místnosti pro děti určené ke hraní a učení. Úroveň vybavení těchto místností je různá. S finanční pomocí EU zajistil Úřad pro cizince pořízení dalšího vybavení, sbírek cizojazyčné literatury a učebních pomůcek pro přijímací střediska. V mnoha střediscích byly zařízeny místnosti vybavené počítači. V některých střediscích jsou mateřské školy.

Sociální péče, která je v současnosti poskytována osobám v přijímacích zařízeních, je nedostatečná a úřady by měly být vyzvány ke zvýšení počtu sociálních pracovníků v těchto zařízeních.

Právní pomoc – Právní pomoc je poskytována nevládními organizacemi ve většině přijímacích středisek stejně jako v jejich kancelářích. Dotčené nevládní organizace se ale nachází daleko od některých přijímacích středisek, což omezuje přístup k této pomoci pouze na některé oblasti, a omezen je i přístup k právní pomoci pro osoby se zdravotním postižením. Také finanční omezení agentur snížilo četnost jejich návštěv.

Vzdělávání
Podle UNHCR mají všechny děti, které žádají o azyl, nebo jsou uprchlíky, přístup k bezplatnému vnitrostátnímu základnímu a středoškolskému vzdělání. Míra docházky v září

2007 dosahovala 97 % (836 dětí). Děti, které jsou uprchlíky a žadateli o azyl, přijímá více než 70 škol.

V otázce vzdělávání se však objevuje několik překážek: Kromě toho, že se zde vyskytuje problém s počátečními jazykovými bariérami, zde není zaveden žádný mechanismus, který by usnadňoval integraci dětí cizinců do polského vzdělávacího systému.

Spolupráce s polskými úřady
UNHCR se s delegací podělil o své zkušenosti se spoluprací s polskými úřady: zástupce UNHCR měl volný přístup do všech středisek (otevřených i uzavřených); v některých případech úřady kontaktují nevládní organizace, aby uprchlíkům pomohli. Úřady projednávají s UNHCR a nevládními organizacemi připravované právní předpisy.

Financování nevládních organizací
Další projednávanou otázkou bylo financování nevládních organizací. Organizace uvedly, že jsou financovány prostřednictvím prostředků pocházejících z Evropského fondu pro uprchlíky; se spolufinancováním projektů však mají velké potíže (v současnosti je stále požadováno spolufinancování ve výši 25 %). UNHCR informoval, že v roce 2008 bude úroveň spolufinancování 15 %.

Schůzka s úřady pro přistěhovalectví a azyl, úterý 1. dubna 2008

Úvodní schůzka, jejímž cílem bylo představit hlavní rysy polské azylové politiky, se konala první den a zúčastnil se jí vedoucí Úřadu pro cizince, ředitel odboru pro migrační politiku Ministerstva vnitra a státní správy, ředitel Úřadu pro mezinárodní spolupráci při Úřadu pro cizince a zástupci pohraniční stráže.

Úřady objasnily delegaci situaci cizinců a způsoby jejich ochrany na území Polské republiky.

Představily základní polské zákony o migraci, hlavní vládní subjekty, které působí v oblasti migrace, úkoly Úřadu pro cizince a hlavní instituce a nevládní subjekty, které působí v oblasti migrace.

Rovněž prezentovaly přehled migrace do Polska v letech 2004–2007, přehled migrace do Polska (migrace se týkala hlavně státních příslušníků z Ukrajiny, Běloruska, Ruska, Arménie, Vietnamu a dalších).

Mimoto popsaly druhy ochrany poskytované cizincům na území Polské republiky. Cizincům na území Polské republiky mohou být poskytnuty následující druhy ochrany:
- postavení uprchlíka podle Ženevské úmluvy z roku 1951 a podle Newyorského protokolu z roku 1967,
- azyl,
- povolení k tolerovanému pobytu,
- dočasná ochrana.

Řečníci rovněž představili systém zpracování žádostí o udělení postavení uprchlíka:

Zpracování žádosti o udělení postavení uprchlíka

Fáze 1
Žádost o udělení postavení uprchlíka předložena vedoucímu Úřadu pro cizince

prostřednictvím:

- vedoucího jednotky pohraniční stáže činné ve městě Varšava (v případě cizinců žijících v Polsku),
- vedoucích jednotek pohraniční stáže (při vstupu na území Polské republiky).

Fáze 2
Žádost předána vedoucímu Úřadu pro cizince

Možnosti:

1. dublinské řízení;
2. zpracování žádosti o udělení postavení uprchlíka;
3. urychlené zpracování žádosti o udělení postavení uprchlíka (pokud je žádost zjevně neodůvodněná).

Fáze 3
Prvoinstanční subjekt – vedoucí Úřadu pro cizince
Možnosti:

1. postavení uprchlíka udělen podle Ženevské úmluvy (1951);
2. vydání ženevského cestovního dokladu;
3. zamítnutí postavení uprchlíka a povolení tolerovaného pobytu;
4. zamítnutí postavení uprchlíka a vydání příkazu opustit území Polské republiky.

Fáze 4
Druhoinstanční subjekt – Rada pro uprchlíky
Možnosti:

1. udělení postavení uprchlíka;
2. rozhodnutí prvoinstančního subjektu potvrzeno – správní soud vojvodství/Nejvyšší správní soud;
3. rozhodnutí prvoinstančního subjektu potvrzeno a povolen tolerovaný pobyt – správní soud vojvodství/Nejvyšší správní soud;
4. žádost zaslána k přezkoumání.

V průběhu řízení:

Případ 1: Cizinec nemá povolení ke vstupu na území nebo povolení k pobytu ---
Možnosti:

1. *cizinec ubytován mimo středisko;*
2. *cizinec ubytován ve středisku (na cizincovu žádost);*
3. *cizinec ubytován v zajišťovacím středisku nebo provedení příkazu k zadržení, které předchází vyhoštění (na základě rozhodnutí soudu může být zadržen na dobu 30 dnů, tato lhůta může být prodloužena maximálně na dobu jednoho roku) – nevztahuje se na: nezletilé bez doprovodu a cizince, jejichž fyzický a psychický stav ukazuje, že jsou zdravotně postižení nebo se stali obětí násilí.*

Případ 2: Cizinec má povolení ke vstupu na území nebo povolení k pobytu
Možnosti:

4. *Cizinec ubytován mimo středisko*

5. *Cizinec ubytován ve středisku (na cizincovu žádost)*

Úřady představily žádosti o udělení postavení uprchlíka a jejich výsledky v letech 2001–2007.

Počet uznaných žádostí v letech 2006 a 2007:
V roce 2006 požádalo o azyl v Polsku 7 092 osob. Z toho 423 osobám bylo uděleno postavení uprchlíka a 2 048 osobám bylo uděleno povolení k tolerovanému pobytu.

V roce 2007 požádalo o azyl 10 048 osob. Z toho 116 osobám bylo uděleno postavení uprchlíka a 2 866 osobám bylo nejprve uděleno povolení k tolerovanému pobytu.

Z těchto 10 048 osob, které požádaly o azyl, bylo 8 415 občany čečenského etnika Ruské federace.

Úřady rovněž vysvětlily pojem tolerovaný pobyt.
Rozhodnutí zamítnout žádost o udělení postavení uprchlíka může zahrnovat povolení k tolerovanému pobytu, pokud může být cizinec vyhoštěn pouze do země, kde:

– by byly jeho život, svoboda a osobní bezpečí ohroženy,

– by mohl být obětí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestů nebo

– by po něm bylo požadováno vykonávání nucených prací,

– by mu mohlo být odepřeno právo na spravedlivý proces nebo

– by mu mohl být uložen trest bez právního základu,

jak je vymezeno v Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod (1950).

Úřady rovněž hovořily o dublinském řízení (nařízení Rady (ES) č. 343/2003).

Největší skupinou cizinců, kterých se týkalo dublinské řízení v letech 2004–2007, byly občané čečenského etnika Ruské federace.
Hlavními zeměmi z nichž/do nichž se přesun konal byly:
Rakousko, Belgie, Francie, Norsko a Německo.

Pomoc cizincům, kteří žádají o postavení uprchlíka
Cizinec, který žádá o postavení uprchlíka, může požadovat poskytnutí pomoci po dobu řízení a po dobu čtrnácti dní od data, kdy mu bylo předáno konečné rozhodnutí (tato doba může být prodloužena až na tři měsíce).
Někteří cizinci jsou ubytováni ve střediscích, ostatní obdrží finanční příspěvek na pokrytí osobních výdajů vzniklých během jeho pobytu na území Polské republiky. Všichni z nich mají přístup k lékařské péči.

Úřady představily změnu zákona ze dne 13. června 2003 o udělování ochrany cizincům na území Polské republiky.

Dne 18. března 2008 přijal Parlament Polské republiky akt pozměňující zákon o udělování ochrany cizincům na území Polské republiky. Očekává se, že nová ustanovení vstoupí v platnost v polovině května 2008.

Cílem je rovněž harmonizace vnitrostátních právních předpisů se současnými právními předpisy EU tak, že bude do vnitrostátních předpisů provedena:

- směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany,
- směrnice Rady 2005/85/ES ze dne 1. prosince 2005 o minimálních normách pro řízení v členských státech o přiznávání a odnímaní postavení uprchlíka.

Schůzka s panem Piotrem STACHAŃCZYKEM, státním podtajemníkem Ministerstva vnitra a státní správy, středa 2. dubna 2008

Státní podtajemník pan Piotr Stachańczyk má mimo jiné na starost odbor pro občanství a repatriaci, odbor migrační politiky, právní odbor a evropské programy (prováděcí orgán).

Schůzka se konala ve středu dne 2. dubna 2008. Byla to dobrá příležitost, jak získat další informace o azylovém systému v Polsku a o fungování otevřených a uzavřených středisek pro přistěhovalce a žadatele o azyl.

Debata začala popisem rozdílů mezi *přijímáním* žadatelů o azyl – což je případ převážné většiny z nich, a *zadržením* žadatelů o azyl. Ministr potvrdil, že existují právní prostředky, jejichž prostřednictvím se lze odvolat proti zadržení, a že mladí lidé bez doprovodu a zranitelné osoby a osoby se zdravotním postižením nemohou být zadrženy.

Debata pokračovala tématy dublinského řízení, výkladem pojmu zjevně neodůvodněného řízení a standardního řízení s uprchlíky.

Ministrovi byla položena otázka ohledně počtu cizinců přemístěných v rámci uplatňování dublinského řízení.

Polská strana musela převzít odpovědnost za přezkoumání následujících žádostí o udělení postavení uprchlíka:

- 2004 (1. května–31. prosince) – 356 cizinců,
- 2005 – 1 197 cizinců,
- 2006 – 1 418 cizinců,
- 2007 – 1 237 cizinců.

Polská strana přemístila do ostatních členských států Evropské unie:

- 2004 (1. května–31. prosince) – 11 cizinců,
- 2005 – 134 cizinců,
- 2006 – 174 cizinců,
- 2007 – 68 cizinců.

Dalším diskutovaným tématem byl tolerovaný pobyt. Ministr uvedl, že od roku 2003 bylo vydáno přibližně 7 000 povolení k tolerovanému pobytu. Podle něj se toto povolení liší od postavení uprchlíka tím, že postrádá integrační složku a ženevský cestovní doklad. Ministr potvrdil různá práva, kterými disponuje držitel povolení k tolerovanému pobytu, mezi něž

patří právo cestovat v rámci schengenského prostoru.

Co se týče vzdělávání nezletilých, kteří žádají o azyl, ministr potvrdil, že 97 % z nich má přístup k běžnému vzdělání v polských školách společně s polskými dětmi. Vzdělání však není kontinuálním způsobem poskytováno v zadržovacích střediscích. Záměrem vlády je napravit tuto situaci: v současné době jsou vyhlášena volná místa pro vychovatele, učitele a sociální pracovníky.

Další otázka se týkala národnostního složení žadatelů o azyl. Ministr uvedl, že 90 % z nich pochází z Ruské federace. Ostatní jsou z Běloruska, Ukrajiny, Pákistánu a Srí Lanky.

Pro některé přistěhovalce je Polsko tranzitním státem, nikoli však pro osoby z Arménie a Vietnamu, pro které představuje konečnou hostitelskou zemi.

Byla položena otázka, zda se zvětšuje počet nelegálních přistěhovalců v souvislosti se zvýšením ceny víz. Ministr uvedl, že tomu tak není.

Návštěvy středisek

1. HLÍDANÉ ZAŘÍZENÍ PRO CIZINCE LESZNOWOLA

V úterý dne 1. dubna 2008 navštívili delegáti hlídané zařízení pro cizince Lesznowola.

Delegaci Evropského parlamentu doprovázeli zástupci Úřadu pro cizince a Ministerstva vnitra a státní správy a poskytli jim výklad týkající se zařízení.

Hlídané zařízení pro cizince Lesznowola se nachází přibližně 10 km od města Grójec a 45 km od Varšavy. Středisko je staré a dohlíží na něj policie. Budova byla postavena v roce 1996 a zrenovována v roce 2006. Renovace probíhá každé dva roky. Maximální kapacita budovy rozdělené do dvou bloků je 131 osob. V bloku pro muže lze ubytovat 100 osob a blok pro ženy a rodiny pojme až 31 osob. Velikost areálu je 2 ha včetně přibližně 1 ha travnaté plochy. V budoucnu bude zařízení spravováno pohraniční stáží.

Toto zařízení je administrativní zadržovací areál určený pro žadatele o azyl a také pro státní příslušníky třetích zemí, kteří nelegálně pobývají na území Polska. Zařízení přijímá rovněž rodiny a děti, svobodné matky a nemocné osoby, jež nemohou být ubytovány v zařízeních určených pro zadržené za účelem vyhoštění.

Tábor se skládá ze dvou budov – jedna je pro ženy a rodiny a druhá pro muže.
Delegace se setkala se zadrženými z různých zemí: z Vietnamu, Čečenska, Pákistánu, Arménie a Běloruska.

Zadržení jsou ubytováni podle jejich příslušnosti k jazykovým a kulturním skupinám.

Některé pokoje byly čisté a hezky upravené zatímco jiné nikoli, to záleželo na osobách, které pokoje obývají a na úsilí, které za tímto účelem vyvíjejí.

Podmínky jsou špatné. V zařízení je jídelna, ale chybí zde možnosti vyžití pro děti jako místnost na hraní nebo hřiště, a navíc zde nejsou dostupné žádné učební pomůcky. Děti školního věku nenavštěvují školu.

Sanitární zařízení jsou vzhledem k počtu zadržených nedostačující. Tato zařízení jsou špinavá, a to zejména v bloku pro muže, a evidentně potřebují renovaci.

V zařízení se nachází knihovna s knihami v různých jazycích (ruštině, angličtině a polštině) a dále jsou zde cizojazyčné noviny.

Zadržení se mohou pohybovat venku na prostorném dvoře s trávníkem a stromy, dvůr je ohraničen cihlovou zdí vybavenou bezpečnostními prvky. Přístup do těchto venkovních prostor je však omezen pouze na několik hodin denně, a to i pro děti.

Spojení s vnějším světem není omezeno, ale ve skutečnosti je vzhledem k odlehlosti zařízení obtížné. Zadržení nemají přístup k e-mailu nebo internetu.

2. HLÍDANÉ ZAŘÍZENÍ PRO CIZINCE BIAŁA PODLASKA (ZAJIŠŤOVACÍ ZAŘÍZENÍ A ZADRŽOVACÍ STŘEDISKO PRO OSOBY, JEŽ BUDOU VYHOŠTĚNY, BIAŁA PODLASKA)

Ve středu dne 2. dubna 2008 bylo navštíveno druhé zařízení, a to hlídané zařízení pro cizince Biała Podlaska.

Představuje jedno ze čtyř zařízení vybudovaných v Polsku teprve nedávno. Zařízení začalo přijímat cizince ke konci ledna 2008.

Zařízení je spravováno pohraniční stráží. Zástupci pohraniční stáže a Ministerstva vnitra a státní správy delegaci Evropského parlamentu doprovázeli a jejím členům kompletně představili činnost pohraniční stáže v této oblasti.

Zařízení je moderně vybaveno a má velký dvůr. Pro přijímaní lidí je toto zařízení vhodné, ačkoli ostnaté dráty navozují pocit vězení.

Prohlídce předcházela prezentace, kterou delegaci poskytly orgány zařízení.
Představily opatření týkající se provozování zajišťovacích zařízení a zadržovacích střediscích pro osoby, jež budou vyhoštěny.

Vysvětlily, že cizinec je umístěn v zajišťovacím zařízení, pokud:

- je to nezbytné pro řádný průběh řízení týkajícího se vyhoštění nebo zamítnutí povolení usadit se v zemi nebo povolení pobývat na území Polska jako dlouhodobý rezident EU,
- existuje dostatečný důvod domnívat se, že cizinec unikne vykonání vyhošťovacího příkazu nebo rozhodnutí o odnětí povolení usadit se nebo pobývat v zemi jako dlouhodobý rezident EU,
- by překročil nebo se by se pokusil překročit hranici nelegálně, jestliže by nebyl na hranici přímo zavezen.

Cizinec je umístěn v zajišťovacím zařízení nebo zadržen před jeho vyhoštěním na základě rozhodnutí soudu.

Orgány zařízení poskytly delegaci statistické údaje o ubytovaných cizincích.

Cizinci umístění v zajišťovacím zařízení a zadržovacím středisku pro osoby, jež budou vyhoštěny, Biała Podlaska. (ode dne 31. ledna 2008 do dne 1. dubna 2008)

státní příslušnost	počet osob v zadržovacím středisku pro osoby, jež budou vyhoštěny	počet osob v zajišťovacím zařízení
arménská	1	3
čínská	4	
ruská	2	27
tuniská	1	
ukrajinská	1	
vietnamská	11	
	Celkem 20	Celkem 30

Devět z výše uvedených osob nahlásilo svůj zájem požádat o postavení uprchlíka.

V době návštěvy byly v zařízení umístěny následující osoby:

státní příslušnost	počet osob v zadržovacím středisku pro osoby, jež budou vyhoštěny	počet osob v zadržovacím středisku
čínská	4	
ruská	0	16
ukrajinská	1	
vietnamská	4	
	Celkem 9	Celkem 16

Středisko má několik oddělení:

- oddělení pro ženy, 50 míst,
- oddělení pro muže, 70 míst,
- oddělení pro rodiny a nezletilé, 32 míst,
- obytné cely v zadržovacím středisku, 24 míst,
- zařízení zdravotní péče.

V zařízení je vzdělávací oddělení, které je odpovědné za:

- pořádání a vedení rekreačních a sportovních činností pro zde ubytované osoby,
- činnosti, které umožní rozvoj nezletilých umístěných v zadržovacím středisku,
- péči o nezletilé bez doprovodu umístěné v zadržovacím středisku,
- vedení knihovny a určování, zda je potřeba doplnit knihovní fond o publikace v jazycích cizinců, kteří jsou zde v současnosti ubytováni, a také zda je potřeba obstarat dodatečné materiály obsahující informace o právech cizinců na území Polské republiky a ostatních členských států EU,
- vedení rozhovorů s ubytovanými za účelem odhalit mezi nimi oběti obchodování s lidmi.

- V zařízení působí rovněž výjezdní skupina, která odpovídá za přepravování cizinců, jejich odvoz do zařízení zdravotní péče, dohlíží na osoby, které jsou hospitalizovány (včetně 24 hodinového dohledu), a dále je zde evidenční oddělení, které se zabývá přijímáním a zpracováním registrace cizinců, propouštěním cizinců, otvíráním a aktualizací osobních složek atd.

V době návštěvy bylo v zařízení velmi málo osob, ale některé rodiny s malými dětmi uvedly, že budou zakrátko přemístěny do otevřeného střediska.

V době návštěvy byl v zařízení lékař a sociální pracovník.

3. PŘIJÍMACÍ STŘEDISKO LININ

Návštěva byla provedena Urszulou GACEKOVOU dne 18. dubna 2008.

Provozní kapacita střediska je 330 lidí. V současnosti je zde 433 ubytovaných, zhruba 50 z nich by mělo středisko ve skutečnosti opustit, ale pobývají zde na vlastní žádost, většinou protože si hledají náhradní ubytování.

Ve středisku nejsou žádní nezletilí bez doprovodu. Převážnou většinu tvoří rodiny s dětmi. Je zde malá skupina samotných mužů.

Pro děti je k dispozici vzdělávací zařízení. Pro předškoláky je zde mateřská školka. Starší děti, které právě dorazily do Polska navštěvují výuku ve středisku do té doby, než mohou začít chodit do běžných místních škol (tj. než získají základní znalosti polského jazyka). Po krátké době začínají chodit do pěti místních škol. Ve družině je dětem poskytována pomoc s domácími úkoly a dále jsou jim poskytovány kurzy polského jazyka.

Ve středisku nejsou žádní tlumočníci. Téměř většina ubytovaných pochází z Čečenska. Ti mluví rusky. Personál střediska mluví rusky. Úvodní seznámení a představení probíhají v ruštině.

Právní zastoupení je poskytováno nevládními organizacemi. Různé nevládní organizace tak mohly zařídit letní tábor pro děti a odborné vzdělávání. Nejužší spolupráce je zřejmě navázána s organizací PAH (Polska Akcja Humanitarna).

Nejdéle ubytovaná osoba pobývá ve středisku čtyři roky.

Ve středisku nejsou žádní opatrovníci. Středisko je otevřené zařízení. Jeho obyvatelé mohou svobodně odcházet a přicházet.

Středisko pravidelně navštěvuje psycholog. V místě je zdravotní středisko s lékařem a zdravotní sestrou, kteří jsou ve službě v běžných pracovních hodinách. V naléhavých případech po pracovní době jsou obyvatelé střediska ošetřeni v místních zdravotních zařízeních a nemocnicích. Mohou si vybrat ošetření mimo středisko. Služby zubních a odborných lékařů jsou poskytovány mimo středisko. Obyvatelé střediska za ošetření neplatí; neplatí ani za léky.

Během dne se mohou obyvatelé střediska účastnit různých činností. Tyto činnosti zahrnují

hodiny šití a kurzy polského jazyka. V minulosti se zde konaly kadeřnické a manikérské kurzy a odborné vzdělávání vhodné pro mužské obyvatele (stavebnictví, autoškola pro těžká nákladní vozidla). Mnoho z těchto činností se však nesetkalo s velkým zájmem, zejména ze strany mužů.

V zadržovacím středisku se nachází mešita.

Pokud vyřízení jejich žádostí nebude trvat více než rok, obyvatelé střediska nemají právo pracovat. Podle směrnice o podmínkách přijímání žadatelů o azyl nemají tito po dobu jednoho roku přístup na pracovní trh.

Každý obyvatel střediska pobírá měsíční příspěvek ve výši 70 PLN. Každé dítě předškolního a školního věku navíc dostává denní příspěvek na stravné ve výši 9 PLN. Rodiče mají dětem připravovat jídlo sami ze surovin, které koupí v místních obchodech. Dospělí mají za den nárok na tři jídla vydávaná v jídelně. Často se stává, že dětský příspěvek na stravné slouží ve skutečnosti rodině jako kapesné. Náklady na cestovné za účelem návštěvy lékaře a další nezbytné cesty jsou propláceny. Děti mohou bezplatně využívat školní autobusy. Učebnice a školní uniformy jsou jim poskytnuty zdarma.

Ubytování splňuje pouze základní potřeby, ale není příliš stísněné. Rodiny jsou ubytovány v pokojích pro 4, 6 nebo 8 osob. S rodinou nejsou nikdy ubytovány osoby, které nejsou jejími členy. V současnosti žijí některé rodiny v upravené místnosti na spaní, ale pro každou z nich je soukromí zaručeno. Mají bezproblémový přístup ke společné kuchyni a koupelně. Ty byly nedávno renovovány (2005) a jsou v dobrém stavu. Čistota společných prostor závisí na ochotě obyvatel střediska uklízet po sobě. Jeden obytný blok měl mimořádně čisté společné prostory. Druhý byl uklizený mnohem méně.

Strava podávaná v jídelně je z hlediska výživových hodnot vyvážená. Stravovací požadavky spojené s náboženským vyznáním zejména muslimských obyvatel jsou brány v úvahu a jsou též obstarány potřeby vegetariánů.

Po škole mohou děti navštěvovat různé kurzy, mají k dispozici dobře vybavené hřiště a v létě se mohou účastnit letního tábora, který je pořádán dobrovolníky nevládních organizací.

Většina obyvatel střediska vlastní mobilní telefon (veřejná telefonní budka v místě střediska je využívaná zřídka). Z technických důvodů není ve středisku přístup k internetu (středisko se nachází na značně odlehlém místě).

Obecné připomínky zpravodaje

S ohledem na to, že Polsko čelilo jako nový členský stát obrovské výzvě a vzhledem ke zvyšujícímu se tlaku, který je způsoben ustanovením nařízení Dublin II, byla naše delegace pozitivně překvapena: Obecně byly podmínky ve střediscích dobré a byli jsme rovněž mile překvapeni příjemnou atmosférou, která nás provázela po celou dobu pobytu. Za velmi pozitivní aspekt považujeme skutečnost, že žádní žadatelé o azyl nebyli zadržováni ve vazbě a v uzavřených zařízeních nebyli drženi žádní nezletilí. Proto bychom chtěli vládě doporučit, aby s touto praxi pokračovala i nadále.

Doporučení

Ačkoli z obecného hlediska vykazovala střediska dobré podmínky, je zde i přesto prostor pro určitá vylepšení. Proto důrazně doporučujeme:

1. Renovaci vybavení a sanitárních zařízení

- Stará střediska, která již nevyhovují všem nárokům na vybavení a nárokům na sanitární podmínky, by měla být co nejdříve zrenovována. Úřady by měly nalézt řešení pro jiné krátkodobé ubytování osob zadržovaných v zařízení Lesznowola na dobu renovace.

2. Zadržení jako poslední řešení

- K zadržování dětí, ačkoli jsou v doprovodu dospělého, by nemělo docházet. Ve všech případech, v nichž musí být děti společně se svými rodiči, by se mělo s rodiči zacházet odlišným způsobem. Ochrana zájmů dětí a jejich vzdělávání jsou naprosto nejdůležitějšími otázkami.
- Namísto zadržování rodin by mělo být zváženo jiné řešení.
- Zadržování těhotných žen by mělo být zakázáno!
- Co se týče vysokého počtu izolovaných cel – izolace může být přijatelná pouze jako výjimečné opatření v případě násilných projevů dotyčných osob. Využití izolace musí být naprosto posledním řešením!

3. Uplatnění ustanovení týkajících se zranitelných osob a pravidelných zdravotnických služeb pro zadržené

- Je nutné zajistit, aby byla ustanovení týkající se zranitelných osob v praxi uplatňována.
- Je nutné zajistit pravidelnou a trvalou lékařskou, psychologickou a psychiatrickou péči pro zadržené!

4. Přístup k bezplatné soudní pomoci

- Přístup ke službám právníků a bezplatná soudní pomoc musí být usnadněny. Doporučujeme vládě, aby přijala zákon, který by zaručoval zastoupení u soudu.

Na závěr vyzýváme Polsko, aby co nejdříve zavedlo postavení dodatečné ochrany v souladu se směrnicí 2005/85/ES, a ukončilo tak právní vakuum, které obklopuje postavení tolerovaného pobytu.

ANNEX 1

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA hEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

European Parliament
Committee on civil liberties, justice and home affairs
Delegation to Poland
1-3 April 2008

LIST OF PARTICIPANTS 11

Version 31.03.2008

MEMBERS OF THE EUROPEAN PARLIAMENT

Patrick GAUBERT (Head of delegation)
Wolfgang KREISSL-DÖRFLER (Rapporteur)

Martine ROURE
Bill NEWTON DUNN
Simon BUSUTTIL
Agustín DÍAZ DE MERA GARCÍA CONSUEGRA
Bárbara DÜHRKOP DÜHRKOP
Jean LAMBERT

Urszula GACEK (hors quota)
Genowefa GRABOWSKA (hors quota)

ASSISTANTS TO MEMBERS

Ouarda BENSOUAG (assistant to Patrick Gaubert)
Pauline CHAIGNE (assistant to Martine Roure)
Nadia EL BENNICH (assistant to Bill Newton Dunn)
Rachel SHEPPARD (assistant to Jean Lambert)

STAFF OF THE POLITICAL GROUPS

Joelle FISS (ALDE)
Annie LEMARCHAL (PES)
Christine SIDENIUS (Greens)
Michael SPEISER (EPP-ED)
Chiara TAMBURINI (GUE)

STAFF OF THE SECRETARIAT OF THE COMMITTEE ON CIVIL LIBERTIES, JUSTICE AND HOME AFFAIRS

Ana DUMITRACHE (Administrator)
Inke KALB (Administrator)

STAFF OF THE EP OFFICE IN WARSAW

Jacek SAFUTA (Head of Unit)

STAFF OF THE PRESS ROOM UNIT

Baptiste CHATAIN

INTERPRETERS

G. WOJCIK (FR)
P. PIGNOT (FR)
A. MANGELS (DE)
L. MAYER (DE)
A. GILLIES (EN)
K. SMART (EN)
D.NUNEZ GARZON (ES)
J. FERRER DEGLMANN (ES)
A. GRZADKOWSKI (PL)
M. ALBIN (PL)

For further information on the matters related to the visit to the centres for immigrants and asylum seekers, please contact

Ana DUMITRACHE
Administrator
European Parliament
Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs
Tel: 0032 (0)2/28 41416
Fax: 00 32 (0)2/28 44941
E-mail ana.dumitrache@europarl.europa.eu

For further information on the matters related to the visit to Frontex, please contact

Inke KALB
Administrator
European Parliament
Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs
Tel: 0032 (0)2/28 43090
Fax: 00 32 (0)2/28 44941
E-mail inke.kalb@europarl.europa.eu

ANNEX 2

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ PARLAMENTO EUROPEO EVROPSKÝ PARLAMENT EUROPA-PARLAMENTET
EUROPÄISCHES PARLAMENT EUROOPA PARLAMENT ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ EUROPEAN PARLIAMENT
PARLEMENT EUROPÉEN PARLAIMINT NA hEORPA PARLAMENTO EUROPEO EIROPAS PARLAMENTS
EUROPOS PARLAMENTAS EURÓPAI PARLAMENT IL-PARLAMENT EWROPEW EUROPEES PARLEMENT
PARLAMENT EUROPEJSKI PARLAMENTO EUROPEU PARLAMENTUL EUROPEAN
EURÓPSKY PARLAMENT EVROPSKI PARLAMENT EUROOPAN PARLAMENTTI EUROPAPARLAMENTET

European Parliament
Committee on civil liberties, justice and home affairs
Delegation to Poland
1-3 April 2008

Draft programme

Version of 01.04.2008

Tuesday, 1st April 2008

09:55 – 11:55	flight to Warsaw (SN5155 BRU WAW I)
11:55 – 13:00	transfer by bus to the hotel (Le Royal Meridien Bristol Hotel[1]) and registration
13:00 – 13:15	transfer by bus to the EP Office Warsaw
13:00 – 15:00	**working lunch** with UNHCR, IOM, NGOs
15:00 – 15:15	transfer by bus to the Ministry of Interior and Administration [2]
15:15 – 16:30	**introductory meeting, aiming at presenting the main lines of the Polish asylum policy** Presentations from: • Mr Rafał Rogala, Head of the Office for Foreigners • Ms Monika Prus, Director of the Migration Policy Department in the Ministry of Interior and Administration • Mr Marek Szonert, Direcor of the Office for International Cooperation at the Office for Foreigners • representatives of the Border Guards (names to be confirmed)

[1] Krakowskie Przedmiescie 42/44, Warsaw 00-325, Poland , Phone: (48)(22) 551 1000
[2] Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, ul. Stefana Batorego 5, 02-591 Warszawa

16:30 – 17:30	travel by bus to the **Garded centre for aliens Lesznowola**[1] *This centre was built in the 90's and is managed by the Police. V budoucnu bude zařízení spravováno pohraniční stáží. A representative of the Office for Foreigners and the Ministry of Interior and Administration will accompany the EP delegation*
17:30 – 19:15	visit of the centre, discussion with the authorities
19:15 - 20:15	travel back to Warsaw
20.30 - 22.00	for those interested: **informal dinner with the liaison officer to Frontex of the UNHCR**

Wednesday, 2nd April 2008

09:00 – 11:00	travel by bus (with police escort) to the **Guarded Centre for Foreigners in Biała Podlaska** *This centre is one of the four centers recently built in Poland; it is managed by the Border Guards. A representative of the Border Guards and the Ministry of Interior and Administration will accompany the EP delegation and will provide for an overall presentation of the Border Guards activity in this matter.*
11:00 – 14:00	visit of the centre, discussion with the authorities and the staff; meeting with directors and experts from the Border Guards HQs
14:00 – 15:30	lunch
15:30 – 17:30	return to Warsaw
17:30 – 18:30	**meeting with Mr. Piotr STACHAŃCZYK, Undersecretary of State in the Ministry of the Interior and Administration, in charge with migration and asylum issues**
18:45 – 20:00	dinner

[1] ul. Wojska Polskiego 143, 05-600 Grójec

Thursday, 3rd April 2008

09:00 – 12:00	visit of **Frontex** [1] • welcome and general presentation by the Executive Director • presentations by different Heads of Unit • questions and answers
12:00 – 12:15	transfer by bus to the EP Office
12:15 – 13:15	**press conference** at the EP Office
13:15 – 13:30	transfer by bus to **Frontex**
13:30 – 15:00	lunch hosted by **Frontex**
15:00 – 15:15	transfer by bus to the hotel

Free return (Proposal: 19.45 – 21.50 return to Brussels (SN5160 WAW I BRU)

[1] Frontex, Rondo ONZ 1, 00-124 Warsaw, Poland, tel. (48 22) 544 95 00, fax. (48 22) 544 95 01

ANNEX 3

List of organisations and NGOs present on 1st April 2008 at the meeting with the LIBE delegation

UNHCR Poland
IOM International Organization for Migration
Helsinki Foundation for Human Rights in Poland Program Pomocy Prawnej dla Uchodzcow i Migrantow Legal Assistance to Refugees and Migrants
Polish Humanitarian Organization
Caritas Poland
The Halina Niec Legal Aid Center
Stowarzyszenie Interwencji Prawnej (Association for Legal Intervention)
Legal Clinic at the Warsaw University
The Rule of Law Foundation
Center for Migration Research: CMR
The Warsaw School of Social Psychology (SWPS)
La Strada Poland
Amnesty International - the Polish section.